

مجموعه مقالات

بیست و هفتمین دوره مسابقات بین المللی قرآن کریم

۱۳۸۹

www.ketab.ir

سرشناسه: بخش مقاله‌نویسی بیست و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن

کریم (تیرماه ۱۳۸۹) - جلد ششم (مجموعه شش جلدی)

عنوان و نام پدیدآور: بیست و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم، مجموعه

مقالات برگزیده بخش مقاله‌نویسی بیست و هفتمین دوره مسابقات

بین‌المللی قرآن کریم/ برگزارکننده سازمان اوقاف و امور خیریه.

مشخصات ناشر: تهران، سازمان اوقاف و امور خیریه، انتشارات اسوه، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۴۸۶ ص.

موضوع: قرآن - مقالات خارجی

شناسه افزوده: ایران. سازمان اوقاف و امور خیریه.

شناسنامه افزوده: ایران. مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق علیه السلام

دانشگاه امام صادق علیه السلام

سازمان اوقاف و امور خیریه

مجموعه مقالات بیست و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم - ۱۳۸۹ - جلد ششم (دوره شش جلدی)

تألیف: گروهی از نویسندگان

ویراستاری و صفحه‌آرایی: علیرضا ال‌دادی

ناشر: انتشارات اسوه (وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه)

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه بزرگ قرآن کریم

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۰

شمارگان: ۳۰۰۰

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۲-۳۱۰-۸

شابک جلد ششم: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۲-۳۱۶-۰

اعضای کمیته علمی

جناب آقای حجه الاسلام و المسلمین دکتر سیدرضا مؤدب	عضو هیأت علمی دانشگاه قم
جناب آقای دکتر محمد علی لسانی فشارکی	عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی کرج
جناب آقای دکتر احمد پاکتیچی	عضو هیأت علمی دانشگاه امام صادق (ع)
جناب آقای دکتر فیض الله اکبری	عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی کرج
جناب آقای دکتر احمد بادکوبه	عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
جناب آقای دکتر مجید معارف	عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
جناب آقای دکتر منصور پهلوان	عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
جناب آقای دکتر رضا اکبری	عضو هیأت علمی دانشگاه امام صادق (ع)

همکاران کمیته علمی

جناب آقای دکتر رضا محمد زاده	جناب آقای زهیر انصاریان
جناب آقای دکتر کامران ایزدی مبارکه	جناب آقای عطاء الله بیگدلی
جناب آقای دکتر عباس مصلاهی پور	جناب آقای حسین عرب اسدی
جناب آقای دکتر حسین هوشنگی	جناب آقای مصطفی سمیعی نسب
جناب آقای دکتر جاوید	جناب آقای مجتبی منتظری
جناب آقای دکتر محمود کریمی	جناب آقای وحید یاوری
جناب آقای دکتر عباس گوهری	

همکاران دبیرخانه بخش مقاله نویسی مسابقات

جناب آقای محمد مهرابی	مدیر واحد پژوهش معاونت فرهنگی سازمان اوقاف و امور خیریه
جناب آقای مجتبی منتظری	مدیر گروه مطالعات قرآنی مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق (ع)
جناب آقای محمد احمدی زاده	مسئول اجرایی بخش مقاله نویسی
جناب آقای مسعود بنایی	مسئول سایت مسابقات
جناب آقای حسین میسمی	مسئول بخش مقالات انگلیسی
جناب آقای حسین دری	مسئول بخش مقالات فرانسه
جناب آقای سید محمد حسینی	مسئول بخش مقالات عربی
جناب آقای سیدعلی بنی هاشمی جمارانی	همکار اجرایی
جناب آقای حمید رضا جانی	همکار اجرایی

برگزارکننده:

سازمان اوقاف و امور خیریه جمهوری اسلامی ایران

محورهای مسابقه:

قرآن و اهل بیت (ع)

قرآن و بصیرت

قرآن و علوم انسانی

فهرست تفصیلی سقالات

جلد اول: محور قرآن و اهل بیت (ع)

بخش اول

قرآن‌شناسی اهل بیت (ع) / زهره اخوان مقدم

جایگاه عترت در قرآن / آیت الله هاشم هاشم زاده هریسی

روش‌شناسی مکتب تفسیری اهل بیت (ع)، مبانی و مختصات / هادی زینی ملک‌آباد

روش تفسیر قرآن در مکتب اهل بیت (ع) بر اساس آیه محکم و مشابه / مهدی قصاره

مفهوم و مراتب ولایت در قرآن کریم / خدیجه فتحی لبر

روش تفسیر قرآن در مکتب اهل بیت (ع) / حمیدرضا فیضی تبار

روش تفسیر قرآن کریم در مکتب اهل بیت (ع) / الهه هادیان رسانی

روش تفسیر قرآن کریم در مکتب امام علی (ع) / حسین هاوونگی

روش‌شناسی روایات تفسیری امام سجاده (ع) / دکتر شهیلا جلالی کندری؛ عذرا میثاقی

مفهوم و مراتب ولایت در قرآن کریم / دکتر سید احمد میریان؛ حسین باقری؛ بنفشه مفیدی

بازخوانی هویتی و معرفتی قرآن در صحیفه سجاده / هادی آقاچانیان

حدیث ثقلین در آینه تفاسیر اهل سنت / دکتر قاسم بشتانی

روش‌های آموزش مفاهیم قرآن در مکتب پیامبر و ائمه (ع) / مجتبی بیروزی؛ راضیه خورشیدی

جلد دوم: محور قرآن و اهل بیت (ع)

بخش دوم

بررسی جایگاه علمی - قرآنی حضرت زهرا (سلام الله علیها) و جایگاه اهل بیت (ع) در قرآن کریم /

غلامعلی محسن‌آبادی؛ رضا تاج‌آبادی؛ کریم مشایخی؛ سمیه شعبانی

قرآن از دیدگاه عترت در روایات تفسیری اهل سنت / دکتر حسین خاکپور

اهل بیت پیامبران و بازخوانی نقش زنان / دکتر ابوالفضل خوش‌منش

تأملی در نزول آیه ابلاغ / سیدعلی اکبر ربیع نقاج

حدیث ثقلین از منظر اهل سنت / ابراهیم صالحی حاجی‌آبادی

جایگاه اهل بیت (ع) در قرآن کریم / محمد صالح

نقش اهل بیت (علیهم السلام) در تفسیر قرآن / علی نصیری

روش تفسیر قرآن در مکتب اهل بیت (علیهم السلام) / فریبا امیری؛ شهناز کرمی سرخه‌لیزه

جایگاه اهل بیت (علیهم السلام) در قرآن با تأکید بر آیات تطهیر، مباحله و مودت / قدرت اله فیروزقبار

اوصاف مشترک قرآن، پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و امیرالمؤمنین (علیه السلام) بر پایه روایات / دکتر مرتضی خرمی؛ مسعود

یوسف‌زاده

اهل بیت (علیهم السلام)؛ برترین خلایق الهی / سید محمد حسین موسوی زاده

استراتژی اهل بیت (علیهم السلام) در برخورد با تفسیر به رأی / هادی یعقوب‌زاده دلفانی

جایگاه سنت در روش تفسیر قرآن به قرآن / محبوبه عابدی

جلد سوم: محور قرآن و بصیرت

بخش اول

معناشناسی بصیرت در قرآن و کلام امام علی (علیه السلام) / مریم حق‌وردی؛ دکتر عباس مقتدایی

معناشناسی بصیرت در قرآن کریم / دکتر جعفر دلشاد؛ دکتر نصراله شاملی؛ زهرا قاسم نژاد

مفهوم‌شناسی ذلت در فرایند عدم تمیز حق و باطل در منظر قرآن کریم / عادل خوشنود

معناشناسی بصیرت در قرآن کریم / دکتر ابراهیم فلاح

معناشناسی بصیرت در قرآن کریم / دکتر عباس مصلحی پور یزدی؛ سید امیرحسین اعتصامی

معناشناسی بصیرت در قرآن کریم / اعظم پرچم؛ حمیده سید قلعه

بصیرت در شبکه مفاهیم قرآنی / حجه الاسلام دکتر حسین سوزنجی

معیارهای تمیز حق و باطل در قرآن کریم / مریم محمدرضا زاده ملیری

بصیرت از دیدگاه قرآن و حدیث و راه‌های دستیابی به آن در جامعه اسلامی / محمد اسماعیل زاده

معیارها و شاخص‌های تشخیص حق و باطل در قرآن کریم / کریم منشیانی؛ رضا تاج‌آبادی؛ امیر مرادی‌نژاد؛

سمیه شعبانی

عوامل و موانع بصیرت در قرآن کریم / حسین باقری؛ دکتر سید احمد میریان؛ سیده ربابه خالقی

ضرورت و چیستی بصیرت در قرآن و حدیث / دکتر سید محمد هاشم پور مولا

عوامل بصیرت در قرآن / دکتر محمدحسن رستمی؛ سمانه ابریشمی

جلد چهارم: محور قرآن و بصیرت

جلد دوم

عوامل بصیرت در قرآن / عیسی علیزاده منامن

جریان‌شناسی اصلاح و افساد در قرآن / دکتر حمید محمد قاسمی

خودی و غیر خودی در قرآن / زینب سالمی‌فر

بازتاب بصیرت در دعوت پیامبر اکرم (ص) / دکتر محمدرضا ستوده لیا؛ اکرم سعیدفر

بررسی جایگاه بصیرت و تأثیر آن در فهم قرآن کریم از دیدگاه آیات و روایات / ویدا صیفوری؛ میترا

اسماعیلی

راهکارها و لوازم دست‌یابی به بصیرت در آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع) / دکتر محمد کاظم شاکر

جلوه‌های بصیرت در سیره تبلیغی انبیاء (ع) / دکتر مصطفی عباسی‌مقدم

نقش بصیرت در مبارزه با تهاجم فرهنگی و نظامی در آینه قرآن و حدیث / ثمره منصوری منزله؛ محبوبه

مشهدی رضای خیال

مقایسه آثار بصیرت در قرآن و نهج‌البلاغه با دیدگاه‌های مقام معظم رهبری / محسن موحدی

نقش بصیرت در ایجاد اعتماد به نفس در آموزه قرآن و حدیث / محدثه هلی

عوامل و موانع بصیرت در قرآن کریم / زهرا جهازی بغدادی آبادی

راه‌های تمییز حق و باطل در قرآن کریم / طیبه زارعی

جلد پنجم: محور قرآن و علوم انسانی

درآمدی بر الگوی اتصاف دانش‌های انسانی به اسلامیت (با تکیه بر تحلیل اسلامیت در فلسفه

اسلامی) / زهیر انصاریان

بررسی تطبیقی رویکرد اومانستی و رویکرد قرآنی به معرفت‌شناسی / حسن احمدی‌زاده

بررسی و مقایسه انسان کامل از دیدگاه قرآن و روان‌شناسان معاصر / حمیدرضا ایمانی‌فر

جلوه‌های هنری - بصری قصه‌های قرآن / فاطمه باباعلی

انسان‌شناسی قرآنی و تأثیر آن در جهت‌گیری علوم انسانی / سمیه تقوایی

تأثیر مبانی قرآن در تولید علم دینی / خدیجه حامدی

حقیقت پژوهش و روش تحقیق از منظر دین (بررسی ابعاد مختلف تحقیق و پژوهش در آیات با

رویکرد مفهوم‌شناسی) / حسین‌علی رضایی

تعامل قرآن و علوم انسانی / دکتر رضایی اصفهانی

بررسی سوره «ص» در میزان سبک‌شناسی جدید / دکتر نصرالله شاملی

نیم نگاهی به مدیریت و تفسیر مدیریتی از منظر قرآن کریم / علی شرفی

حقوق و تکالیف رسانه‌ها از منظر قرآن / موسی کاظم زاده

بررسی و تبیین جایگاه نوآوری‌های تربیتی و مصادیق عینی آن در قرآن کریم / محمد نوروزی؛ محمد

حسین مردانی نوکنده

پیش درآمدی بر جایگاه آرامش در قرآن / بی‌الله صدری‌فر

مجله ششم: مقالات خارجی

الإنسان في القرآن الكريم و منهج عرض السنن الاجتماعية / الدكتور جابر السيد سليمان / من مصر

مكانة العلوم الإنسانية في القرآن الكريم / الدكتور احمد عبد الرحيم السائح / من مصر

مصادر المعرفة في القرآن الكريم والفلسفات التربوية دراسة مقارنة / الدكتور عماد الشرفيين / من الاردن

ولاية أهل البيت (عليه السلام) ملامحها ودلالاتها في القرآن الكريم / نبيل اليعقوبي / من العراق

دور القرآن الكريم في تأسيس علم المناهج العربية / الدكتور محمد خالقي اصفهاني / من ايران

حديث الثقلين في كتب اهل البيت / مجدي مهر / من ايران

دور القرآن في تقدم وإزدهار العلوم في الحضارة الإسلامية / الدكتور توفيق علي وهبه / من مصر

QURANIC EVIDENCES HERALDING THE MAHDI'S COMING\ DR. AHMAD AL-HASHIMI

QUR'ANIC ORIGIN OF ITAWHIDI\ MASUDUL ALAM CHOUDHURY

UNDERSTANDING THE KORANIC TELEOLOGY \MUHAMMAD TANIM NOWSHAD

AHL AL-BAYT DANS LE SAINT CORAN\NAIMA BEN FARES

LA PLACE DU CHARÎ'A, TRADITION ET IJTIHÂD DANS LE SAINT CORAN

ET LA "THÉORIE JURIDIQUE"\MOHAMMAD HOSSEIN DORRI KAFRANI

فهرست مقالات

عربي

- الإنسان في القرآن الكريم و منهج عرض السنن الاجتماعية.....١٧
الدكتور جابر السيد سليمان / من مصر
- مكانة العلوم الإنسانية في القرآن الكريم.....٥٥
الدكتور احمد عبد الرحيم السائح / من مصر
- مصادر المعرفة في القرآن الكريم والفلسفات التربوية دراسة مقارنة.....٩٩
الدكتور عماد الشريفي / من الاردن
- ولاية أهل البيت عليه السلام ملامحها ودلالاتها في القرآن الكريم.....١٥٥
نبيل يعقوبي / من عراق
- دور القرآن الكريم في تأسيس علم اللسانيات العربية.....١٩١
الدكتور محمد خاقاني إصفهاني / من ايران
- حديث الثقلين في كتب اهل البيت.....٢٣١
مجيدى مهر / من ايران
- دور القرآن في تقدّم وإزدهار العلوم في الحضارة الإسلامية.....٢٥٩
الدكتور توفيق على وهبه / من مصر

انگلیسی

QURANIC EVIDENCES HERALDING THE MAHDI'S

۲۸۷.....COMING

Dr. Ahmad Al-Hashimi

۳۳۱.....QUR'ANIC ORIGIN OF TAWHIDI SCIENTIFIC

Masudul Alam Choudhury

۳۷۹.....UNDERSTANDING THE KORANIC TELEOLOGY

Muhammad Tanim Nowshad

فرانسوی

۴۳۱.....AHL AL-BAYT DANS LE SAINT CORAN

Naima Ben Fares

LA PLACE DU CHARI'A, TRADITION ET IJTihad DANS LE

۴۶۵.....SAINT CORAN ET LA "THÉORIE JURIDIQUE"

Mohammad Hossein Dorri-Kafrani

پیش گفتار

"إِنَّ الْقُرْآنَ ظَاهِرُهُ أَيْقٌ وَبَاطِنُهُ غَيْبٌ، لَا تَقْنَى عَجَائِبُهُ وَلَا تَنْقُضِي غَرَائِبُهُ وَلَا تُكْشِفُ الظُّلُمَاتُ إِلَّا بِهِ"

(نهج البلاغه، خطبه ۱۸)

قرآن بیانگر شیوه درست اندیشیدن و درست عمل کردن است. زندگی انسانی فقط در پرتو آموزه‌های قرآنی، سرانجام بهشتی خواهد داشت و به هر اندازه‌ای که انسان در زندگی خود از تعالیم و حیاتی قرآن فاصله بگیرد، تشویش و اضطراب نصیبش خواهد شد و عرصه زندگی بر او تنگ خواهد شد "وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى" (طه/۱۲۴) چرا که رمز و رموز آفرینش، که انسان جزء کوچکی از این آفرینش است، فقط آفریننده آن می‌داند و هر کس که خداوند به او این رموز را عطا کرده است.

از این رو بر متفکرین و اندیشمندان فرض است که با تأمل و تدبیر در آیات این کتاب هدایتگر و با استعانت از انسان‌هایی که به إذن خدا بر بطون قرآن احاطه دارند، راه و روش درست اندیشیدن و عمل کردن را از آن دریابند تا به سعادت برسند.

در پی تأکیدات مقام معظم رهبری ^{حفظه الله تعالی} مبنی بر لزوم محوریت قرآن در میان علوم انسانی و اینکه باید منشأ و مرجع تمامی علوم انسانی، قرآن باشد تا علوم انسانی - اسلامی تحقق یابد، سازمان اوقاف و امور خیریه چند سالی است جهت ترویج فرهنگ "قرآن محوری" و ایجاد روحیه "قرآن پژوهی" در میان پژوهشگران و محققان عرصه علوم انسانی اقدام به برگزاری بخش مقاله‌نویسی در کنار رشته‌های حفظ و قرائت در مسابقات بین المللی قرآن کریم جمهوری اسلامی ایران نموده است.

برگزاری مسابقه مقاله‌نویسی با محوریت قرآن باعث ایجاد یک موج فکری در میان اندیشمندان و محققین می‌شود که بر اساس آن، قرآن، محور علوم انسانی قرار می‌گیرد و این دیدگاه در میان پژوهشگران حوزه علوم انسانی اشاعه می‌شود که باید پاسخ سئوال خود را از آیات و آموزه‌های قرآنی بیابند و تلاش کنند با تأمل و تدبیر در آیات قرآن مشکلات و معضلات فکری و نظری را حل کنند و این حداقل اثر برگزاری مسابقات مقاله‌نویسی قرآن است که سازمان اوقاف و امور خیریه متصدی آن شده است. این بخش از مسابقات بحمدالله هر ساله پرشورتر از سال قبل برگزار شده است.

"قرآن و اهل بیت ^{علیهم السلام}"، "قرآن و بصیرت" و "قرآن و علوم انسانی" محورهای مقاله‌نویسی بیست و هفتمین دوره مسابقات بین المللی قرآن کریم بوده است.

در این دوره از مسابقات در سطح بین‌المللی شاهد حضوری پررنگ‌تر از سال‌های گذشته از سوی پژوهشگران و محققین خارج از کشور بودیم؛ مصر، عراق، اردن، کانادا، آمریکا، هند، بنگلادش، کومور از جمله کشورهایی بودند که در بخش مقاله‌نویسی این دوره از مسابقات شرکت داشته‌اند. لازم به ذکر است که دبیرخانه بخش مقاله‌نویسی در این دوره از مسابقات در بخش خارجی علاوه بر پوشش مقالات عربی و انگلیسی، مقالات فرانسوی را نیز پوشش داد.

در حوزه مقالات داخلی بیش از ۶۰۰ مقاله به دبیرخانه مسابقات ارسال شد، که سطح تحصیلات محققین شرکت‌کننده، سوابق علمی و پژوهشی شرکت‌کننده‌ها و کیفیت علمی مقالات نشانگر رشد چشمگیر سطح علمی مقالات می‌باشد.

از میان مقالات ارسال شده به دبیرخانه بخش مقاله‌نویسی، مقالات برتر انتخاب شده و در مجموعه مقالات بخش مقاله‌نویسی بیست و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم منتشر می‌شود. این مجموعه شش جلدی، شامل دو جلد با موضوع "قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام)"، دو جلد مجموعه مقالات "قرآن و بصیرت"، یک جلد مجموعه مقالات "قرآن و علوم انسانی" و یک جلد "مقالات خارجی" (عربی، انگلیسی و فرانسوی) می‌باشد.

در پایان از همه عزیزانی که ما را در برگزاری مسابقات و تهیه و تنظیم کتاب مجموعه مقالات یاری کردند به ویژه مرکز تحقیقات میان‌رشته‌ای علوم انسانی - اسلامی دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) تشکر و قدردانی می‌نماییم.

احمد شرفخانی

معاون فرهنگی سازمان اوقاف و امور خیریه